

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINA TERHADAP TAHAP KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

Othman Bin Md Johan
Nora Bte Mislan
Fakulti Pendidikan
Universiti Teknologi Malaysia

ABSTRAK: Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti sama ada faktor seperti kedudukan sekolah, bahasa ibunda dan jantina mempengaruhi tahap kesediaan membaca dalam kalangan murid-murid darjah satu. Seramai 480 responden dari sekolah-sekolah dalam dan luar bandar daerah Johor Bahru terlibat dalam kajian ini. 'Ujian Kesediaan Membaca Tahap Pra Sekolah' yang dibina oleh Yeo dan Othman (2002) telah di gunakan sebagai instrumen untuk menentukan tahap kesediaan membaca murid-murid. Data telah di analisis dengan menggunakan SPSS 13.0 Windows untuk menentukan peratusan, kekerapan, min dan ujian-t. Keputusan kajian menunjukkan kesediaan membaca yang tinggi wujud dalam kalangan murid-murid darjah satu yang dikaji. Tahap kesediaan membaca murid-murid dari sekolah luar bandar didapati lebih baik daripada tahap kesediaan membaca murid-murid dari sekolah bandar. Murid-murid perempuan mempunyai tahap kesediaan membaca yang lebih tinggi berbanding murid-murid lelaki. Walau bagaimanapun, tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam kesediaan membaca berdasarkan bahasa ibunda yang digunakan. Aspek penguasaan tahap membaca yang lemah ialah dalam pemahaman lisan melalui cerita. Kelemahan tersebut adalah merentasai kedudukan sekolah, bahasa pertuturan di rumah dan jantina murid.

PENGENALAN

Sesetengah kanak-kanak telah dapat membaca sejak di peringkat prasekolah lagi. Mereka telah dapat membentuk pemahaman tentang huruf-huruf yang mereka lihat dalam membina struktur-struktur perkataan serta memahami apa yang dibacakan. Yang lainnya pula mempunyai kepayahan untuk mengenali dan mengingat huruf sehingga mereka menjejaki persekolahan formal. Ini akan menjadikan kanak-kanak dari golongan ini mempunyai masalah dalam membaca sekiranya perhatian serta didikan tidak diberikan dengan segera (Anderson, et al., 1985).

Kegagalan membaca bukan sahaja akan membawa banyak kesan dari segi psikologi kanak-kanak, tetapi juga mempengaruhi faktor sosial mereka. Menurut laporan dalam kajian Lyon (1997), kira-kira lima puluh peratus kanak-kanak Amerika berkeupayaan membaca sekiranya mereka terdedah

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

dengan arahan secara formal dengan menggunakan pengkaedahan yang pelbagai. Namun demikian, bagi sesetengah daripada mereka berpendapat bahawa belajar membaca merupakan sesuatu yang begitu 'menggerunkan'. Ini telah menyebabkan sekurang-kurangnya dua puluh hingga tiga puluh peratus kanak-kanak ini tidak menguasai kebolehan dalam membaca seumur hidup mereka.

Perkara seperti ini haruslah dielakkan daripada berlaku dalam negara kita yang sedang pesat membangun. Kebolehan membaca merupakan asas yang diperlukan dalam banyak perkara termasuk mempelajari pelajaran-pelajaran yang lainnya seperti sains dan matematik yang harus dipelajari di sekolah. Bayangkanlah bagaimanakah kanak-kanak ini dapat mengharungi masa depan yang kian canggih dan berteknologi tinggi sekiranya mereka tidak mempunyai asas untuk menembusi tembok bagi ruang-ruang ilmu dan pengetahuan yang begitu meluas?

Apabila kanak-kanak ini tidak berkebolehan membaca, peluang untuk berjaya dalam bidang akademik dan seterusnya dalam pekerjaan akan terjejas. Perkara yang amat dikhuatiri adalah impak yang akan menghenyak segala keghairahan dan keseronokkan yang sepatutnya dirasakan oleh kanak-kanak ini apabila mereka masuk ke sekolah formal (Snow, et al., 1998). Dengan ini juga, peluang untuk bersosialisasi dengan rakan-rakan serta guru-guru di sekolah akan turut terganggu. Oleh yang demikian, untuk mengelakkan daripada berlakunya perkara-perkara demikian, Kementerian Pelajaran, para pendidik dan masyarakat haruslah bekerjasama dalam mengenal pasti masalah yang mungkin timbul atau yang telah wujud dalam membantu dan mengelakkan kanak-kanak yang mempunyai masalah ini dari terus tercicir.

Menurut Hannon (1995) dalam membincangkan isu kebolehan membaca dalam kalangan kanak-kanak yang memasuki darjah satu ini, banyak faktor-faktor yang boleh diketengahkan yang boleh mempengaruhi gagal atau jayanya kanak-kanak tersebut dalam bidang membaca. Antaranya adalah faktor penggunaan bahasa yang dipelajari sama ada ia merupakan bahasa ibunda atau bahasa kedua, daerah sekolah iaitu sama ada sekolah-sekolah tersebut terletak dalam kawasan bandar atau luar bandar serta faktor jantina kanak-kanak itu sendiri.

PERNYATAAN MASALAH

Masalah yang timbul dalam kesediaan membaca merangkumi pelbagai faktor. Secara amnya, kanak-kanak yang mempunyai masalah membaca adalah disebabkan oleh kurang pendedahan kepada bahasa tersebut yang menyebabkan kurang kefahaman tentang ilmu fonemik, pengenalan huruf, kurang kesedaran terhadap perkataan, matlamat sebenar membaca, kebolehan bertutur dan termasuk juga perbendaharaan kata yang agak terbatas.

Kanak-kanak yang dibesarkan dalam kemiskinan, yang kurang bertutur dalam penggunaan bahasa yang baik, yang mempunyai masalah pertuturan dan pendengaran serta mempunyai ibu bapa yang tahap kebolehan membacanya juga rendah, mempunyai risiko yang tinggi dalam berkemungkinan bermasalah dalam membaca. Namun begitu terdapat kajian yang mendapati bahawa segolongan

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

kanak-kanak yang mempunyai keluarga yang tinggi tahap kebolehan membaca dan ibu bapanya sering membaca kepada mereka sejak kecil lagi juga mempunyai masalah dalam membaca (Lyon, 1997).

Kajian National Institute of Child Health and Human Development (NICHD) daripada kajian Lyon (1997) telah dapat mengenal pasti sekurang-kurangnya empat faktor yang mempengaruhi perkembangan membaca dalam kalangan kanak-kanak tidak kira persekitaran mereka, sataus sosioekonomi ibu bapa, kumpulan etnik dan faktor biological. Faktor-faktor ini termasuk:

- i. Defisit dalam pemahaman fonim dan perkembangan prinsip huruf.
- ii. Defisit dalam strategi untuk memahami bacaan dan mengaplikasikannya kepada bacaan teks.
- iii. Defisit dalam perkembangan dan mengekalkan motivasi untuk belajar membaca.
- iv. Limitasi dalam persediaan guru.

Pihak sekolah terutama sekali pihak guru perlu peka terhadap masalah ini di sekolah. Persepsi serta keprihatinan mereka dalam mengenal pasti punca dan tanda-tanda awal kelemahan murid dalam membaca adalah amat penting untuk merangka strategi pencegahan dan intervensi bagi menangani masalah ini di sekolah.

Sehubungan dengan pernyataan-pernyataan di atas, maka kajian ini akan mengkaji sama ada lokasi sekolah, penggunaan bahasa ibunda dan jantina kanak-kanak mempengaruhi tahap kesediaan membaca khususnya dalam kalangan murid-murid darjah satu.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif umum kajian ini dijalankan adalah untuk melihat dan menentukan tahap wujudnya masalah dalam membaca ini dalam kalangan murid-murid darjah satu dari pelbagai latarbelakang. Objektif khusus kajian ini adalah untuk mengenal pasti;

- i. Tahap kesediaan membaca murid-murid darjah satu di sekolah-sekolah kawasan bandar dan luar bandar pada peringkat awal persekolahan mereka.
- ii. Sama ada terdapat perbezaan dalam kesediaan membaca di antara murid-murid darjah satu dari sekolah-sekolah kawasan bandar dan luar bandar pada peringkat awal persekolahan mereka.
- iii. Sama ada terdapat perbezaan dalam kesediaan membaca antara murid-murid darjah satu yang menggunakan bahasa Melayu dengan mereka yang menggunakannya bahasa yang lain sebagai bahasa utama di rumah.
- iv. Sama ada terdapat perbezaan kesediaan membaca dalam kalangan murid-murid darjah satu berdasarkan jantina.

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

- v. Aspek-aspek kesediaan membaca yang lemah penguasaannya dalam kalangan murid-murid darjah satu dari sekolah-sekolah kawasan bandar dan luar bandar.
- vi. Aspek-aspek kesediaan membaca yang lemah bagi murid-murid darjah satu yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa utama.
- vii. Aspek-aspek kesediaan membaca yang lemah penguasaannya bagi murid-murid darjah satu yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa kedua.
- viii. Aspek-aspek kesediaan membaca yang lemah penguasaannya dalam kalangan murid-murid darjah satu berdasarkan jantina.

METODOLOGI KAJIAN

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini adalah berbentuk deskriptif. Menurut Graziano & Raulin (2004), penyelidikan deskriptif merupakan penyelidikan yang bermatlamat untuk menerangkan sesuatu fenomena yang sedang berlaku. Jenis penyelidikan deskriptif yang digunakan dalam kajian ini adalah jenis tinjauan. Oleh kerana keputusan yang akan diperolehi adalah berbentuk numerikal, maka data ini dikenali sebagai kuantitatif dan penyelidik akan menggunakan statistik deskriptif untuk membentangkan hasil dapatan kajian (Coolican, 1994).

Ujian Kesediaan Membaca telah diberikan kepada murid-murid darjah satu untuk mengumpul maklumat-maklumat berkenaan tahap kesediaan membaca dalam kalangan mereka. Maklumat-maklumat juga diperolehi berdasarkan kepada jawapan ujian yang dijalankan dengan pembahagian peringkat membaca yang telah ditentukan. Bahagian-bahagian tersebut adalah diskriminasi visual, kesedaran fonologi, huruf dan hubungan bunyi-huruf, melengkapkan ayat berpanduan huruf, perkataan pandang sebut dan pemahaman.

Populasi dan Sampel Kajian

Murid-murid dari 14 buah sekolah yang dipilih yang terlibat dalam kajian ini. Daripada data yang diperolehi dari Jabatan Pelajaran Negeri Johor, jumlah murid-murid darjah satu di sekolah-sekolah yang dipilih di kawasan Johor Bahru adalah seramai 2642. Daripada jumlah tersebut, 976 daripada mereka adalah murid-murid dari sekolah dalam bandar dan 1666 pula terdiri daripada murid-murid dari sekolah luar bandar.

Daripada setiap sekolah yang terlibat, sebuah kelas sahaja yang telah diambil sebagai unit sampel. Sekiranya sesebuah sekolah mempunyai bilangan kelas darjah satu yang banyak, hanya satu kelas darjah satu dipilih secara rawak. Sementara itu, penyelidik telah menggunakan darjah satu yang sedia ada sekiranya sekolah berkenaan hanya mempunyai sebuah kelas untuk darjah satu sahaja.

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

Berdasarkan jumlah kelas yang terlibat, sejumlah 480 orang murid terlibat dengan kajian ini, di mana 229 orang adalah murid-murid sekolah dalam bandar dan 251 orang lagi terdiri daripada murid-murid sekolah luar bandar. Sejumlah 244 orang murid lelaki dan 236 orang murid perempuan terlibat dalam kajian ini.

Instrumen Kajian

Dalam kajian ini, 'Ujian Tahap Kesediaan Membaca' digunakan untuk mengumpul data. Ujian ini mengandungi dua bahagian iaitu Bahagian A: Maklumat Diri dan Bahagian B: Ujian Tahap Kesediaan Membaca. Penyelidik menggunakan ujian yang dibentuk oleh Yeo dan Othman (2002). Kebolehpercayaan Instrument 'Ujian Tahap Kesediaan Membaca' berdasarkan nilai alpha Cronbach ialah 0.939 dan nilai alpha bagi setiap bahagian adalah antara 0.789 – 0.893. Instrument tersebut juga mempunyai nilai kesahan *convergent* dan *discriminant* yang baik.

Analisis Data

Data yang diperolehi dianalisis berdasarkan persoalan yang dikemukakan. Analisis kekerapan, jumlah skor dan peratus digunakan untuk melihat taburan latar belakang responden seperti lokasi sekolah iaitu sama ada di dalam atau di luar bandar, penggunaan bahasa ibunda serta jantina. Min digunakan bagi menentukan tahap kesediaan membaca bagi murid-murid darjah satu yang terlibat dan juga bagi melihat pencapaian bagi setiap aspek awal bacaan yang diberikan di dalam ujian, sementara ujian t digunakan untuk melihat sama ada terdapat perbezaan antara pembolehubah yang dikaji.

DAPATAN KAJIAN

Kajian ini telah dijalankan di tujuh buah sekolah di dalam bandar dan tujuh lagi di luar bandar. Responden yang terlibat dalam kajian ini adalah seramai 480 orang murid darjah satu daripada sekolah-sekolah yang telah dipilih. Data yang diperolehi telah dianalisis dan rumusan yang boleh dibuat adalah seperti berikut:

1. Tahap kesediaan membaca bagi murid-murid dari sekolah dalam bandar adalah tinggi dengan 83.07% daripada mereka mendapat markah di antara 81% hingga 100% dalam setiap bahagian. Begitu juga dengan murid-murid dari sekolah di luar bandar di mana seramai 88.56% daripada murid-murid yang dikaji mendapat markah antara 81% hingga 100%. Secara keseluruhannya, 86.22% daripada 480 orang murid-murid yang dikaji mendapat markah tinggi dalam ujian tahap kesediaan membaca.
2. Analisis ujian-t menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara murid-murid di dalam dan luar bandar dalam tahap kesediaan membaca mereka. Kesediaan membaca bagi

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

murid-murid luar bandar didapati lebih tinggi berbanding murid-murid dalam bandar (Lihat Jadual: 1)

Jadual 1: Perbezaan Tahap Kesediaan Membaca Murid Bandar Dengan Luar Bandar

Kedudukan sekolah	Min	SP	Nilai <i>t</i>	<i>p</i>
Dalam bandar (n = 229)	8.74	1.54	-4.09	0.00
Luar Bandar (n = 251)	9.27	1.12		

3. Tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam kesediaan membaca antara murid-murid darjah satu yang menggunakan bahasa Melayu atau selain daripada bahasa Melayu sebagai bahasa ibunda di rumah.

Jadual 2: Perbezaan Tahap Kesediaan Membaca Berdasarkan Penggunaan Bahasa

Penggunaan bahasa	Min	SP	Nilai <i>t</i>	<i>p</i>
Bahasa Melayu (n= 213)	9.12	1.38	1.62	0.11
Bukan Bahasa melayu (n= 267)	8.92	1.34		

4. Terdapat perbezaan yang signifikan antara murid-murid lelaki dengan murid perempuan dalam kesediaan membaca. Jadual 3 menunjukkan, kesediaan membaca bagi murid-murid perempuan adalah lebih baik daripada murid-murid lelaki.

Jadual 3: Perbezaan Tahap Kesediaan Membaca Berdasarkan Jantina

Jantina murid	Min	SP	Nilai <i>t</i>	<i>p</i>
Lelaki (n= 244)	8.85	1.47	-2.56	0.01
Perempuan (n=236)	9.17	1.21		

5. Bagi murid-murid dalam bandar, aspek yang lemah telah didapati dalam bahagian pemahaman lisan melalui cerita dengan nilai min 3.32 daripada nilai penuh 5. Murid-murid sekolah di luar bandar juga telah didapati lemah dalam aspek tersebut dengan mendapat min 3.74.

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

6. Aspek yang lemah bagi murid-murid darjah satu yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa utama adalah pemahaman lisan melalui cerita dengan nilai min 3.80.
7. Aspek yang lemah bagi murid-murid yang menggunakan selain daripada bahasa Melayu di rumah juga adalah dalam pemahaman lisan melalui cerita. Nilai min yang diperolehi adalah 3.33.
8. Aspek-aspek yang lemah bagi murid lelaki adalah dalam pemahaman lisan melalui cerita. Nilai min yang diperolehi dalam aspek ini adalah 3.48. Begitu juga dengan murid-murid perempuan yang didapati lemah dalam aspek yang sama dengan dengan nilai min 3.60.

KESIMPULAN DAN IMPLIKASI KAJIAN

Berdasarkan dapatan kajian ini, ternyata kesediaan membaca murid-murid darjah satu di sekolah-sekolah yang dikaji adalah baik. Segala usaha yang telah dijalankan pada peringkat pra sekolah seharusnya diteruskan. Walau bagaimanapun, wujud beberapa kelemahan yang perlu diatasi. Kajian ini mendapati aspek penguasaan tahap membaca yang lemah penguasaannya dalam kalangan murid darjah satu ialah dalam pemahaman lisan melalui cerita. Kelemahan tersebut adalah merentasai kedudukan sekolah, bahasa pertuturan di rumah dan jantina murid. Berikut dikemukakan beberapa cadangan yang boleh dipertimbangkan oleh pihak Kementerian Pelajaran, Jabatan Pelajaran Negeri, Pejabat Pendidikan Daerah, pengetua, guru-guru dan ibu bapa khususnya di sekolah-sekolah yang terlibat.

1. Kanak-kanak sejak di peringkat prasekolah lagi haruslah dikembangkan motivasi mereka untuk membaca. Ini juga bermakna kanak-kanak ini haruslah banyak mendengar cerita daripada buku-buku dan ditunjukkan huruf-huruf bacaan. Mereka juga sebaiknya digalakkan menulis agar lebih terdedah kepada pembelajaran secara formal. Kanak-kanak yang terdedah kepada buku-buku yang baik, menarik dan yang menyeronokkan akan mendapat lebih peluang untuk berlatih dan meningkatkan kefahaman bukan sahaja dari segi mengenali huruf tetapi juga kesediaan mereka dalam bidang membaca itu sendiri. Guru-guru haruslah mengambil langkah yang proaktif dalam menanam minat membaca dalam kalangan murid-murid. Pihak sekolah haruslah memastikan agar peralatan dan buku-buku yang bersesuaian dapat disediakan bagi mempermudah guru-guru dalam menjalankan aktiviti. Ibu bapa juga dapat memainkan peranan dengan menjadi model yang baik yang dapat dicontohi dan menyediakan buku-buku yang bersesuaian agar dapat menarik perhatian anak-anak mereka.
2. Pusat-pusat prasekolah dan juga sekolah-sekolah rendah haruslah mencari cara dan kaedah yang menarik dalam menyampaikan pembelajaran membaca ini. Sekiranya kanak-kanak tidak diberi inspirasi dalam arahan membaca dan tidak pula diberi pendedahan kepada fungsi dan bentuk literasi yang pelbagai, maka mereka tidak akan berasa perlu untuk

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

meningkatkan usaha dan berkeyakinan untuk melakukannya. Dari itu amatlah perlu agar, bukan sahaja pihak sekolah harus menyediakan pengalaman yang kaya dengan unsur literasi, ibu bapa juga memainkan peranan dalam menerapkan penggunaan membaca dalam kalangan anak-anak mereka sejak awal lagi.

3. Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa kebanyakan murid-murid darjah satu ini lemah dari segi kefahaman lisan melalui cerita. Sokongan terhadap perkembangan penggunaan bahasa secara lisan haruslah disemai dalam kalangan kanak-kanak ini dari peringkat prasekolah dan berterusan ke peringkat pendidikan formal. Guru-guru haruslah menjalankan usaha yang bukan sahaja menggalakkan perkembangan bahasa secara lisan tetapi sekaligus memberi tumpuan kepada perincian huruf serta bunyinya. Sejak arahan bacaan secara formal bermula, guru-guru haruslah memantau perkembangan setiap murid serta bertindak dengan cepat dan mengenalpasti langkah-langkah yang harus diambil untuk memenuhi keperluan membaca setiap murid.
4. Sebaiknya, asas kemahiran membaca ini haruslah dipupuk di peringkat prasekolah lagi seperti yang dinyatakan tadi. Dari itu pihak Kementerian Pelajaran haruslah memastikan agar setiap kanak-kanak diberi peluang untuk menghadiri prasekolah terutamanya bagi mereka yang tidak berkemampuan. Ibu bapa haruslah juga diberi kesedaran bahawa selain dari diri mereka dipertanggungjawabkan akan hal ehwal anak-anak mereka, memberikan pendidikan dari peringkat prasekolah haruslah diutamakan. Ini adalah kerana ianya mempunyai impak yang kuat terhadap pencapaian akademik anak-anak mereka dalam pendidikan formal kelak sekiranya kanak-kanak ini tidak diberi tunjuk ajar dan pendidikan sejak di peringkat awal lagi.
5. Setiap prasekolah haruslah dipastikan memberikan kemahiran-kemahiran yang telah ditentukan serta penyusunan program bagi kesediaan membaca yang wajar. Pemantauan terhadap tahap kesediaan dan kemahiran membaca ini seharusnya dijalankan secara berterusan agar ianya bersesuaian dengan kehendak diri individu kanak-kanak itu sendiri. Guru-guru di peringkat prasekolah dan rendah haruslah diberi latihan serta bimbingan agar dapat melaksanakan tugas mereka dengan lebih berkesan mengikut kehendak semasa. Teknik arahan dan peralatan yang sesuai bagi guru-guru haruslah disediakan oleh pihak sekolah bagi melaksanakan program atau sukatan pelajaran yang telah ditetapkan itu.

RUJUKAN

- Anderson, R. C., Hiebert, E. H., Scott, J. A., & Wilkinson, I. G. (1985). *Becoming a Nation of Readers: The Report of the Commission of Reading*. Washington, DC: The National Institute of Education.
- Coolican, H. (1994). *Research Methods and Statistics in Psychology*. London: The Bath Press.

PENGARUH KEDUDUKAN SEKOLAH, BAHASA IBUNDA DAN JANTINATERHADAP TAHAP
KESEDIAAN MEMBACA MURID DARJAH SATU

- Graziano, A. M. & Raulin, M. L. (2004). *Research Methods: A Process of Inquiry*. Boston: Allyn and Bacon.
- Hannon, P. (1995). *Literacy, Home and School*. London. The Falmer Press.
- Lancaster, R. N. (1999). The Relationship Between Performance Assessment of Kindergarten Students and First Grade Reading Achievement. *Faculty of the College of Education University of Houston*.
- Lyon, R. (1997). Report on Learning Disabilities Research. *National Institute of Child Health and Human Development*.
- Mohd Majid Konting (1998). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: DBP.
- Snow, C., Burns, M. S., & Griffin, P. (Eds.). (1998). *Preventing Reading Difficulties in Young Children*. Washington, DC: National Academy Press.
- Yeo Kee Jiar dan Othman Md Johan (2002). Pembinaan Ujian Kesiediaan Membaca dalam Bahasa Melayu untuk Murid-Murid Prasekolah di Malaysia. *Jabatan Asas Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia*.